

“LĪST KĀ PA JĀNIEM....”

DV Adelaidē rīkotie
saulgriežu svētki 25.6.2016.g.

Ja vairākas dienas pirms dārza paredzētām svinībām debesis atveras un lietus neatlaidīgi izmērcē zemi, tad nav ko cerēt, Jāņus svinēt ārā, Birztaļņā. Kaut pati svinamā diena pieturas, lai dzestra, bet tomēr saulaina, zem daudzu kāju uzbrukuma, mūsu zaļais zālājs pārvērstos dubļu vannā. Tādā neviens negribētu mīcīties, sevišķi mūsu lepnumā, tautas tērpā. Kaut jāiztiek bez lielās jāņuguns, nama saimnieks Andriš un nodaļas priekšiece Gunta vienojās, ka svinībām jānotiek telpās. Galu galā, kas tur, liela muiža? Austrālijas ziemā svinēt vasaras saulgriežus un īsāko nakti, kad šeit tā ir visgarākā, jau tā ir atkāpšanās no lietas būtības. Pat Jāņu tēva vainags cieš no citkārt lepnā, zaļā ozola ziemas miega—grūti atrast zaļas lapas, kas nebūtu apgrauztas vai gar malām jau krietni apdzeltējušas.

Atver vārtus, Jāņa māte, bariem nāca Jāņa bērni;

Jāņa bērni samirkuši, jāņuzāles lasīdami.

Nekas, ka telpās. Skaisti klāti galdi, pusdienu desas un kāposti, gardais Jāņu siers un puļņotais alus (bērniem sula) sagaidīja Jāņu bērnus no latviešu skolas. Jāņu tēvs (Imants Kronītis) un Jāņu māte (Astra Kronīte) silti jo silti saņēma skolas saimi, kura nenāca ar tukšām rokām. Jāņa mātei tika vesels klēpis skaistu Jāņu zāļu un zie-

du, un pat visjaunākie jāņubērni skandināja senās Jāņu dziesmas. Pusdienas paēduši un kaut cik sasildījušies, Jāņa bērni pateicās ar priekšnesumu—vairākām Jāņu dziesmām, kuras mājinieki saņēma ar siltiem aplausiem.

Jāņu sieru, Jāņa māte, šķīstu pienu gan nedod;

Tas klauzēja vēderā, Jāņu dienu līgojot.

Nama saimniece Gunta paskaidroja, kāpēc Jāņos tiek daudzīnāts tieši ķimeņu siers. Kāpēc šo godu neparāda kādai citai latviešiem tradicionālai uzturvielai, kaut vai siļķei, kāpostiem, vai maizei? Iemesli ir vairāki, bet galvenais ir tas, ka dzeltens siera ritulis, ar Latvijā brīvi augošām ķimenēm, simbolizē sauli un dabu. Tikai vasaras vidū, saulgriežos, kad aug vistreknākā zāle, govīs dod pietiekoši daudz piena, lai pietiktu siera siešanai. Tautas dainās viss ir pateikts, vajag tikai mācēt saprast.

Visu gadu dziesmas krāju, Jāņu dienu gaidīdama;

Nu atnāca Jāņu diena, nu dziesmiņas jāritina.

Ar sešām Jāņu dziesmām uzstājās arī Vanadžu ansamblis, Ineses Laines vadībā. Kaut samazinātā sastāvā, vanadzēm skan vareni. Ar dziesmu *Ai, bagāta Jāņu diena, atved man arājiņu; Ja ved jaunu, tad ved skaistu, ja ved vecu, tad bagātu*, viņas nekautrējās izteikt vēlmi, kas saistās ar zelta pa-

LIELBRITĀNIJAS REFERENDUMĀ VAIRĀKUMS ATBALSTA IZSTĀŠANOS NO ES

Eiropas Savienības (ES) atbalstījuši 51,9% referendumā dalībnieku, liecina 24. jūnijā paziņotie galīgie rezultāti.

Savukārt 48,1% balsotāju iestājušies par valsts palikšanu blokā, informēja Apvienotās Karalistes Vēlēšanu komisija.

Par izstāšanos nobalsojuši 17,4 miljoni referendumā dalībnieku, bet par palikšanu ES - 16,1 miljons. Līdz ar to izstāšanās piekritēju balsu pārsvars ir nepilni 1,3 miljoni.

Pēc iepriekš paziņotajiem oficiālajiem datiem, vēlēšanu ak-

tivitāte ceturtdien notikušajā referendumā bijusi 72,2%.

Lai gan referendums bija konsultatīvs, Lielbritānijas valdībai būs politiski neiespējami neņemt vērā tā rezultātus.

LETA

Eiropas Latviešu apvienība aicina Brexit kontekstā aizstāvēt Lielbritānijā dzīvojošos Latvijas piederīgos un stiprināt diasporas politiku

Eiropas Latviešu apvienība (ELA) pauž sarūgtinājumu par Lielbritānijas referendumā rezultātu attiecībā uz tās turpmāko dalību Eiropas Savienībā. ELA prezidija priekšsēdis Kristaps Grasis uzsver: “Latvijas drošības un pārticības pamats ir vienota un spēcīga Eiropas Savienība. Cerams, Lielbritānijas piemērs neradīs nestabilitāti un domino efektu citviet Eiropā.”

Lielbritānijā dzīvo nozīmīga, tradīcijām bagāta, daudzskaitlīga un daudzveidīga Latvijas diasporas daļa. Tā ir vērtība Latvijai.

Brexit balsojuma rezultātā Lielbritānijā dzīvojošajiem Latvijas izbraucējiem, kam nav

Lielbritānijas pilsonības, ir radīta neskaidrība par nākotni šajā valstī – par viņu darbavietām vai studiju iespējām, uzturēšanās nosacījumiem, sociālo nodrošinājumu.

Tas nu tiks sīkāk noskaidrots sarunās ar Eiropas Savienības valstsvīriem. ELA aicina Latvijas valdību šajās sarunās apņēmīgi aizstāvēt savus piederīgos, viņu tiesības un intereses, un nepieļaut diskrimināciju.

Jaunie apstākļi varētu atturēt uz Lielbritāniju doties daļu no cilvēkiem, kas apsvēra izbraukšanu no Latvijas, vai pamudināt nesenos izbraucējus atgriezties. Visticamāk gan, ka tas nebūs milzīgs skaits cilvēku.

Svarīgi šiem cilvēkiem nenoslēgt durvis atpakaļ uz Latviju un vajadzības gadījumā sniegt atbalstu būtiskāko vajadzību atrisināšanai īstermiņā. ELA arī rosina reemigrējušo latviešu savstarpējā atbalsta biedrības izveidošanu.

ELA prezidija pārstāve diasporas politikas jautājumos Elīna Pinto norāda, ka Latvijas valdībai gan nevajadzētu uztvert šo Lielbritānijas lēmumu kā savu panākumu emigrācijas novēršanā vai reemigrācijas veicināšanā: “Tas, vai cilvēki jūtas piederīgi Latvijai, spēj sevi Latvijā nodrošināt vai realizēt, pirmkārt ir pašas Latvijas izaicinājums. Latvijas valdībai nopietni jāstrādā, lai Latvijā uzlabotos ekonomika un tiesiskums, mazinātos nevienlīdzība un augtu saliedētība. Šajā ziņā ir vajadzīgi jēgpilni, praktiski, mūsdienu realitātei atbilstoši soļi.”

Vienlaikus ELA ieskatā ir būtiski uzturēt Lielbritānijā dzīvojošo Latvijas izbraucēju saikni ar Latviju. ELA prezidija priekšsēdis Kristaps Grasis norāda: “Mums jāargā un jākopj diasporas latvietība un latviešu valodas prasmes – īpaši bērnos un jauniešos. Tam nepieciešams ieguldīt pašu laiku un pūliņus, bet arī stiprināt atbalstu no valsts puses (latviešu skoliņām, biedrībām, vēstniecības/konsulāta resursiem) un veidot ilgtspējīgas programmas, piemēram, latviešu skolēnu un studentu apmaiņas jomā. Nedrīkstam aizmirst arī tos, kuri jau ir Lielbritānijas pilsoņi vai par tādiem kļūš.” ELA turpinās atbalstīt Latvijas valdības centienus saiknes stiprināšanā ar diasporu un reemigrācijas politikas pilnveidošanā.

(Saglabāta teksta oriģinālā rakstība. Red.)

Informāciju sagatavoja:

Elīna Pinto

Adelaides latviešu skola līgo Daugavas Vanagu namā. Foto: Reinis Dancis.

Jāņu nakti galviņā visām ziedu vainadziņš.

Skaistāko vainagu konkursā tautas labvēlīgais spriedums tika gan visvecākajai, gan divām visjaunākajām līgotājām. Katram Jāņu bērnam pie durvīm bija iedota īpaša biļete, kuru tas iespieda rokā pēc viņa domām, skaistākā vainaga īpašniecei. Kurai visvairāk biļešu, tai tika pirmā, otrā vai trešā vieta.

Gari mati, īss padoms, mūsu ciema meitiņām;

Kaķi cepa, vistu slauca, pašā Jāņu vakarā.

*

Visu gadu nedabūju ko dabūju Jāņu nakt';

Dabūj' sieru, dabūj' alu, dabūj' puisi klātgulēt.

Kas gan būtu Jāņi bez apdziedāšanās? Apdziedāšanās dziesmās puīši un meitas parāda savu asprātību ar nedaudziem, labi mērķētiem vārdiem. Jāsaka gan, ka šogad meitas savos izteicienos bija krietni

(Turpinājums 8. lpp.)